

УПРАВЉАЊЕ
ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА

ПОДОФИЦИРИ У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

Треба осмислити модел по коме ће подофицири Војске Србије имати могућност да напредују у складу са образовањем и стеченим способностима, али и систем по коме чинови неће следовати после одређеног броја година, већ ће се морати заслужити. Имамо довољно подофицира, али је јасно да се због значаја њихове улоге мора радити на побољшању квалитета и оспособљености тог кадра.

Међу петнаестак радних столова који су формиран у оквиру Групе за реформу Србија–Нато, налази се и радни сто за управљање људским ресурсима. Његов основни циљ је пројектовање будућих потреба за људским потенцијалом и ефикасан приступ у прибављању кадра, наравно, у складу са дефинисаним мисијама и задацима Војске Србије. До сада је одржано тринаест састанака на којима су разматрана питања развоја система за управљање кадром, предвидиве војне каријере, оцењивања и унапређивања кадра, побољшања социјалног статуса припадника Министарства одбране и Војске Србије, социјалног збрињавања и прилагођавања на цивилни живот и програма Присма.

Четрнаести састанак радног стола за управљање људским ресурсима одржан је у нишкој касарни "Мија Станимировић", а први пут је разматрана улога подофицира у Војсци Србије. У раду су учествовали и командант Копнених снага генерал-потпуковник Младен Ђирковић, заменик начелника Управе за кадрове МО пуковник Миодраг Гордић, саветник председника Републике Србије за одбрану др Бојан Димитријевић, изасланик одбране Француске потпуковник Тиари Наврез и представник МО Француске потпуковник Ксавијер Маршерз.

■ ИЗАЗОВИ У ПРОЦЕСУ РЕФОРМЕ

Радним столом за управљање људским ресурсима председава пуковник Миодраг Гордић, док улога копредседавајућих припада изасланику одбране Краљевине Велике Британије пуковнику Сајмону Ванделуру и изасланику одбране Краљевине Холандије пуковнику Јан Ван дер Елсену.

– Имамо велике изазове у процесу реформе – рекао је у уводном излагању пуковник Миодраг Гордић – при чему представници партнерских земаља НАТО нама не намећу решења, већ указују на стандарде и грешке земаља у транзицији, које су већ прешле сличан пут. Због тога је допринос представника земаља НАТО веома значајан.

Поменуту оцену потврдио је војни аташе Француске пуковник Тиари Наврез који је, обраћајући се учесницима радног стола на српском језику, истакао следеће:

– Ми не желимо да примите наш модел, мада треба знати да имамо велика искуства у стварању професионалне војске. Није било лако. Професионална војска је скупа, али је и њена ефикасност много већа.

Радни сто у Нишу одржан је на предлог представника Министарства одбране Француске. Они су пре неколико месеци изразили жељу да посету јединицу Војске Србије, у којој би представници НАТОа могли да разговарају са старешинама наше војске. Избор је пао на команду Копнених снага, 211. оклопну бригаду и 230. самоходни ракетни пук. На почетку састанка, командант Копнених снага генерал-потпуковник Младен Ђирковић говорио је учесницима о организационој структури и основним задацима тог састава, а пуковник Чедомир Бранковић реферисао је о јединицама у Касарни "Мија Станировић".

Учесници радног стола имали су прилику да присуствују одређеним садржајима обуке у 211. оклопној бригади и 230. самоходном ракетном пуку, при чему су посебно занимање показали за увежбавање механизованог вода, који је демонстрирао рад на сталном контролном пункту мировне мисије.

Најважнија тема нишког радног стола била је везана за место и улогу подофицира у оружаним снагама Француске. Наиме, подофицири у француској војсци не само да су бројни (има их 47.000 или 35 одсто од укупног састава), већ често имају улогу коју у војскама других земаља имају официри. Излагање пот-

ЗНАЧАЈ ПРИСМЕ

У ректорату Универзитета у Нишу, менаџер Центра за обуку на Машинском факултету, др Мирослав Трајановић представио је учесницима радног стола програм преквалификације официра за цивилна занимања.

– Крајњи циљ је – нагласио је професор Трајановић – пружити кандидатима специфична знања и вештине, припремити их за рад у конкретном радном окружењу и обезбедити им наставак каријере у рангу високообразованог кадра“.

Гости су обишли и споменик на Чегру где им је врсни познавалац историје Селимир Марковић говорио о детаљима из чувене битке Првог српског устанка.

пуковника Ксавијера Маршерза из Министарства одбране Француске о пријему, образовању и вођењу подофицирског кадра било је занимљиво за представнике МО и ВС, зато што су податке и чињенице могли да упореде са тренутном ситуацијом у нашој војсци.

■ ФРАНЦУСКА ИСКУСТВА

У француској војсци подофицир мора да буде образован, обучен и искусан и до тог циља стиже се пажљивом регрутацијом, квалитетном обуком и флексибилним приступом у вођењу кадра. Интересантно је да се чак 55 одсто подофицира регрутује из редова војника, док остали долазе из цивилних структура. За нас је сигурно важније регрутовање подофицира из војничке популације, зато што је оно код нас спорадично заступљено. Ова врста регрутације може бити рана (до 24 године) и касна (преко 33 године). Војници се производе у подофицире на основу личних афинитета, тестова, диплома које поседују и оцене претпостављених официра, а њихова обука је много краћа него колега који долазе из цивилства.

Подофицири се оспособљавају у школама за подофицире и траје три до осам месеци. Завршетак школе није довољан да кандидат буде произведен у подофицира. Он се враћа у јединицу где се његова оспособљеност проверава шест месеци и ако задовољи критеријуме добија диплому војног специјалисте и могућност да буде лидер групе, командир тенка или посаде борбеног возила. Подофицири настављају са различитим видовима оспособљавања у наредних шест година и када положе национални курс могу да обављају дужност заменика командира вода. После неколико година на тој дужности пролазе адаптациону обуку како би постали и командири водова.

Потпуковник Маршерз је у свом излагању изнео много чињеница, које се могу са успехом применити и у нашој војсци. Велико изненађење изазвао је податак да 50 одсто официра у француској војсци потиче из подофицирског кадра. Дешава се, додуше ретко, да бивши подофицир постане и генерал, мада најчешће дође до чина капетана. Подофицири у француској војсци могу да буду чак и пилоти хеликоптера. У напредовању нема аутоматизма, али млади подофицир зна да ако добро ради и ако се усавршава (опште образовање, страни језици, информатика), постаје официр или веома цењени заставник прве класе, који има исте обавезе и привилегије попут капетана. У било ком статусу, подофицир после 15 година рада стиче право на пензију.

Учесници радног стола посебну пажњу обратили су на искуства из француске војске и могућност њихове примене код нас. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ